

KERTOMUS

kilpailukyvyyn ja innovoinnin toimeenpanoviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2011 sekä viraston vastaukset

(2012/C 388/08)

JOHDANTO

1. Kilpailukyvyyn ja innovoinnin toimeenpanovirasto (jäljempänä 'virasto') oli aiemmin nimeltään älykkään energiahuollon virasto. Brysselissä sijaitsevan viraston tehtäviä ja toimintajaksia muutettiin komission päätöksellä 2007/372/EY⁽¹⁾, jolla muutettiin päätöstä 2004/20/EY⁽²⁾. Virasto perustettiin ajanjaksoksi, joka alkoi 1. tammikuuta 2004 ja on toistaiseksi rajattu päätymään 31. joulukuuta 2015. Viraston tarkoituksena on hallinnoida unionin toimia energian, yrittäjyyden ja innovoinnin sekä kestävien tavarakuljetusten aloilla⁽³⁾.

TARKASTUSLAUSUMAN PERUSTANA OLEVAT TIEDOT

2. Tilintarkastustuomioistuimen valitsema tarkastuksen lähestymistapa käsittää analyttiset tarkastusmenetelmät, tapahtumien suoran testaamisen ja viraston valvontajärjestelmien keskeisten menettelyiden arvioinnin. Tämän lisäksi tilintarkastustuomioistuin hyödyntää muiden tarkastajien työhön perustuvaa todentavaa aineistoa (kun relevanttia aineistoa on saatavilla) ja analysoi johdon antamia tietoja.

TARKASTUSLAUSUMA

3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti viraston tilinpäätöksen⁽⁴⁾, joka sisältää "tilinpäätösasiakirjat"⁽⁵⁾ ja "selvityksen talousarvion toteuttamisesta"⁽⁶⁾ 31. joulukuuta 2011 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden.

Johdon vastuu

4. Tulojen ja menojen hyväksyjänä johtaja toteuttaa tulot ja menot sisältävää talousarviota viraston varainhoitoa koskevien säännösten mukaisesti omalla vastuullaan ja hyväksytyjen määrärahojen rajoissa⁽⁷⁾. Johtajan vastuulla on

kehittää⁽⁸⁾ sellainen organisaatorakenne sekä sisäiset hallinto- ja valvontajärjestelmät ja -menettelyt, joiden pohjalta on toisaalta mahdollista laatia tilinpäätös⁽⁹⁾, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvia olennaisesti virheellisiä tietoja, ja toisaalta varmistaa tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus.

Tarkastajan vastuu

5. Tilintarkastustuomioistuimen vastuulla on antaa tarkastuksensa perusteella tarkastuslausuma Euroopan parlamentille ja neuvostolle⁽¹⁰⁾ viraston tilinpäätöksen luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

6. Tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastuksensa kansainvälisten tarkastusstandardien ja eettisten ohjeiden (IFAC) sekä ylimpien tarkastuselinten kansainvälisten standardien (INTOSAI) mukaisesti. Kyseisissä standardeissa edellytetään, että tilintarkastustuomioistuin suunnittelee ja toimittaa tarkastuksen siten, että sen avulla saadaan kohtuullinen varmuus siitä, onko viraston tilinpäätöksessä olennaisia virheitä ja ovatko tilien perustana olevat toimet lailliset ja asianmukaiset.

7. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen osana toteutetaan menettelyjä, joiden tarkoituksena on saada todentavaa aineistoa tilinpäätökseen sisältyvistä määristä ja tilinpäätöstiedoista sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tarkastajan tehtävänä on valita sovellettavat menettelyt sekä arvioida, kuinka suuri on riski, että tilinpäätökseen sisältyy petoksista tai virheistä johtuvia olennaisesti virheellisiä tietoja tai että tilien perustana olevien toimien kohdalla on jätetty olennaisella tavalla noudattamatta Euroopan unionin lainsäädäntökehyksen vaatimuksia. Kyseisissä riskinarvioinneissa tarkastaja arvioi tilinpäätöksen laatimiseen ja tilinpäätöstietojen riittävyyteen liittyviä sisäisen valvonnan menettelyjä sekä valvontajärjestelmiä, joiden avulla on tarkoitus varmistaa tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus. Tämän pohjalta suunnitellaan tilanteeseen sopivat tarkastusmenettelyt. Tarkastuksen yhteydessä arvioidaan myös sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden ja esitettyjen kirjanpidollisten arvioiden asianmukaisuutta sekä tilinpäätöksen yleistä esittämistapaa.

⁽¹⁾ EUVL L 140, 1.6.2007, s. 52.

⁽²⁾ EUVL L 5, 9.1.2004, s. 85.

⁽³⁾ Liitteessä esitetään tiedotustarkoituksessa yhteenvedo viraston vastuualueista ja toimintoista.

⁽⁴⁾ Tilinpäätökseen on liitetty mukaan varainhoitovuoden talousarvio- ja varainhallintoa koskeva selvitys, jossa annetaan lisätietoja talousarvion toteuttamisesta ja hallinnoinnista.

⁽⁵⁾ Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁶⁾ Selvitys talousarvion toteuttamisesta sisältää talousarvion toteutuslaskelman liitteineen.

⁽⁷⁾ Komission asetus (EY) N:o 1653/2004 (EUVL L 297, 22.9.2004, s. 10), 25 artikla.

⁽⁸⁾ Asetus (EY) N:o 1653/2004, 29 artikla.

⁽⁹⁾ Erillisvirastojen tilinpäätöksiä ja kirjanpitoa koskevat säännöt on esitetty asetuksen (EY) N:o 1653/2004 VI osaston 1 luvussa. Asetusta on viimeksi muutettu asetuksella (EY) N:o 651/2008 (EUVL L 181, 10.7.2008, s. 15).

⁽¹⁰⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1605/2002, 185 artiklan 2 kohta (EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1).

8. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että saatu todentava aineisto on riittävä ja sopiva tarkastuslausuman perustaksi.

Lausuma tilien luotettavuudesta

9. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös ⁽¹¹⁾ antaa olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2011 sekä toimien tuloksista ja rahavirroista päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoa koskevien säännösten ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti ⁽¹²⁾.

Lausuma tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

10. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston 31. päivänä joulukuuta 2011 päättyneeltä varainhoitovuodelta annetun tilinpäätöksen perustana olevat toimet ovat olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

11. Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausumia kyseenalaiseksi.

TALOUSARVIO- JA VARAINHALLINTOA KOSKEVAT HUOMAUTUKSET

12. Viraston varainhoitovuoden 2011 alkuperäiseen 16,2 miljoonan euron talousarvioon sisältyi 10,7 miljoonaa euroa henkilöstömenoja varten. Toteutuneet henkilöstömenot olivat 10 miljoonaa euroa. Talousarviomäärärahojen tarve oli arvioitu 0,7 miljoonaa euroa liian suureksi, mutta vajaakäyttö jäi aiempia vuosia vähäisemmäksi (esimerkiksi varainhoitovuonna 2010 vajaakäyttö oli 1,5 miljoonaa euroa ⁽¹³⁾).

VIRASTON VALVONTAJÄRJESTELMIIN SISÄLTYVÄT KESKEISET VALVONTAMENETTELYT

13. Uusista tiloista vuonna 2010 tehdyn vuokrasopimuksen mukaisesti viraston on maksettava vuokranantajalle toimistojen kunnostamisesta kaikkiaan 2,4 miljoonaa euroa. Virasto suoritti ensimmäisen maksusuuden 2 miljoonaa euroa varainhoitovuonna 2010. Jäljelle jäänyt määrä oli sovittu maksettavaksi kolmessa erässä varainhoitovuosina 2011, 2012 ja 2013.

14. Virasto laski vuonna 2011 maksettavan määrän väärin, mistä seurasi, että sen maksama määrä oli 108 287 euroa liian suuri. Vuokranantaja palautti kyseisen liikamäärän tammikuussa 2012. Viraston virheellinen maksu osoittaa kuitenkin, että sen valvontamenettelyjä on tarpeen parantaa, jotta tällaiset liikasuuritukset voidaan välttää.

Tilintarkastustuomioistuimen II jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Harald NOACKIN johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 10. lokakuuta 2012 pidetyssä kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA

presidentti

⁽¹¹⁾ Lopullinen tilinpäätös laadittiin 28. kesäkuuta 2012 ja tilintarkastustuomioistuin vastaanotti sen 28. kesäkuuta 2012. Lopullinen tilinpäätös esitetään myös sivustolla http://ec.europa.eu/eaci/docs_en.htm

⁽¹²⁾ Komission tilinpitäjän vahvistamat kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisiin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin (*International Public Sector Accounting Standards*, IPSAS) tai niiden puuttuessa kansainvälisiin IFRS-tilinpäätösstandardeihin (*International Financial Reporting Standards*).

⁽¹³⁾ Ks. tilinpäätöstä koskeva kertomus varainhoitovuodelta 2010 (EUVL C 366, 15.12.2011, s. 81), kohta 13.

LIITE

Kilpailukyvyyn ja innovoinnin toimeenpanovirasto (Bryssel)

Vastuualueet ja toiminnot

<p>Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) mukainen unionin toimivalta</p>	<ol style="list-style-type: none"> Unionin ympäristöpolitiikalla myötävaikutetaan ympäristön laadun säilyttämiseen, suojeluun ja parantamiseen, ihmisten terveyden suojeluun, luonnonvarojen harkittuun ja järkevään käyttöön ja sellaisten toimenpiteiden edistämiseen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin. <p>(SEUT, 191 artikla)</p> <ol style="list-style-type: none"> Unionin teollisuuspolitiikka huolehtii siitä, että unionin teollisuuden kilpailukyvyyn kannalta tarpeelliset edellytykset turvataan siten, että nopeutetaan teollisuuden mukauttamista rakenteellisiin muutoksiin, edistetään yritysten aloittamisen ja kehittämisen sekä yritysten välisen yhteistyön kannalta suotuisaa toimintaympäristöä sekä edistetään keksintöjä, tutkimusta ja teknologista kehittämistä koskevan politiikan antamien teollisten mahdollisuuksien parempaa hyväksikäyttöä. Jäsenvaltiot neuvottelevat keskenään yhteydessä komission kanssa ja sovittavat tarvittaessa yhteen toimintansa. Komissio voi tehdä aloitteita tämän yhteensovittamisen edistämiseksi. <p>(SEUT, 173 artikla)</p> <ol style="list-style-type: none"> Yhteisen liikennepolitiikan yhteydessä annetaan yhteisiä sääntöjä, joita sovelletaan kansainväliseen liikenteeseen jäsenvaltion alueelle tai sen alueelta taikka yhden tai useamman jäsenvaltion alueen kautta; vahvistetaan ne edellytykset, joilla muu kuin jäsenvaltiossa asuvat liikenteenharjoittajat saavat harjoittaa liikennettä siellä, sekä toteutetaan toimenpiteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi. <p>(SEUT, 91 artiklan 1 kohta ja 100 artiklan 2 kohta)</p>
<p>Viraston toimivaltuudet</p> <p>(sellaisina kuin ne on määritelty komission päätöksellä 2004/20/EY, jota on muutettu päätöksellä 2007/372/EY)</p>	<p>Tavoitteet</p> <p>Euroopan unioni on kasvua ja työllisyyttä koskevan Lissabonin strategian yhteydessä toteuttanut kilpailukykyä ja innovaatiota edistäviä ja kehittäviä toimenpiteitä. Niihin kuuluvat kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman 2007–2013 perustaminen (päättös 1639/2006/EY) sekä etenkin Älykäs energiahuolto Euroopassa -ohjelma (IEE) ja Yrittäjyyden ja innovoinnin ohjelma (EIP). Tällaisiin toimenpiteisiin sisältyy myös Marco Polo -ohjelma (asetus (EY) N:o 1692/2006). Keskeisenä tavoitteena on tukea yritysten, etenkin pk-yritysten, kilpailukykyä, edistää innovaatiotoimintaa kaikissa muodoissaan, ekoinnovaatiot mukaan luettuina, sekä edistää energiatehokkuutta ja uusia ja uusiutuvia energialähteitä kaikilla aloilla, mukaan luettuna niiden edistäminen liikenteen alalla. Virastolle annettiin unionin ohjelmien yhteydessä tehtävät, jotka koskevat ohjelmaan liittyvää unionin tukea, lukuun ottamatta kuitenkin ohjelman arviointia, lainsäädännön seuranta ja strategisia tutkimuksia ja muita toimia, jotka voivat kuulua komission yksinomaiseen toimivaltaan.</p> <p>Tehtävät</p> <p>Toteuttaa EU:n ohjelmia komissiolta saatujen valtuutuksien mukaisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> — hallinnoida yksittäisten hankkeiden kaikkia vaiheita — toteuttaa kaikki EU:n ohjelman hallinnoimiseksi tarvittavat toimet, etenkin talousarvion toteuttamistoimet sekä sopimusten tekemiseen ja avustusten myöntämiseen liittyvät toimet — kerätä, käsitellä ja toimittaa komissiolle kaikki ohjelmien täytäntöönpanon ohjaamiseksi tarvittavat tiedot sekä edistää koordinoitua ja synergiaa ohjelmien välillä — vastata EIP-ohjelmaan kuuluvan Yritys-Eurooppa-verkoston hankkeiden hallinnoinnista ja verkoston aktivoimisesta, ekoinnovointialan kokeiluhankkeista ja markkinoille saattamista koskevista hankkeista, sekä innovaatiotoimista, joissa standardointi on pitkälle kehitettyä (IP-Base-hanke).

Hallinto	<p>Johtokunta</p> <p>Koostuu viidestä jäsenestä, jotka Euroopan komissio nimittää. Johtokunta hyväksyy viraston vuosittaisen työohjelman saatuaan Euroopan komission suostumuksen. Lisäksi se vahvistaa viraston hallinnollisen talousarvion ja vuosittaisen toimintakertomuksen.</p> <p>Johtaja</p> <p>Euroopan komissio nimittää.</p> <p>Ulkoinen tarkastus</p> <p>Tilintarkastustuomioistuin.</p> <p>Vastuuvapauden myöntävä viranomainen</p> <p>Euroopan parlamentti myöntää neuvoston suosituksesta.</p>
Viraston resurssit vuonna 2011 (2010)	<p>Talousarvio</p> <p>A) <i>Toimintatalousarvio</i></p> <p>Suunniteltu 229,6 (249,8) miljoonaa euroa (josta 100 % EU:n yleisestä talousarviosta). Virasto toteuttaa toimintatalousarviotaan komission vastuulla:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 83,8 (71,0) miljoonaa euroa IEE-ohjelmalle — 38 (35,2) miljoonaa euroa EIP-ohjelman ekoinnovointiin — 50,9 (79,7) miljoonaa euroa EIP-verkostoille — 56,8 (63,8) miljoonaa euroa Marco Polo -ohjelmalle. <p>B) <i>Hallinnollinen talousarvio</i></p> <p>15,6 miljoonaa euroa (josta 100 % unionilta saatua tukea) hallinnolliseen talousarvioon, jota virasto toteuttaa itsenäisesti.</p> <p>Henkilöstö 31. joulukuuta 2011</p> <ul style="list-style-type: none"> — Henkilöstö yhteensä: suunnitelluista 159 (155) toimesta 156 (142) oli täytettyjä. — Väliaikaiset toimihenkilöt: suunnitelluista 37 (37) toimesta 33 (33) oli täytettyjä. — Sopimussuhteiset toimihenkilöt: suunnitelluista 122 (118) toimesta 123 (109) oli täytettyjä.
Tuotteet ja palvelut vuonna 2011	<p>Älykäs energiahuolto Euroopassa -ohjelmaan (IEE) liittyvään ehdotuspyyntöön saatiin 384 hakemusta ja sen yhteydessä osallistuttiin yli sataan hankekokoukseen. Virasto sai maaliskuun 2011 loppuun mennessä päätökseen suurimman osan sopimusneuvotteluista, jotka koskivat vuoden 2010 ehdotuspyynnön perusteella valittua 44 ehdotusta. Useimmat sopimukset tehtiin ennen huhtikuun 2011 loppua.</p> <p>Virasto osallistui yli 20:een kansallisen tason tiedotuspäivään. Lisäksi se vastasi noin 200:aan ehdotuksen esitarkastuspyyntöön keskimäärin alle viikossa. Erityisesti pyrittiin edistämään uutta Build Up Skills -aloitetta, joka koskee rakennustyövoiman kouluttamista ja tutkintoja. Virasto järjesti 16. maaliskuuta sidosryhmille seminaarin, jossa rakennus- ja koulutusalan toimijoille sekä institutionaalisille toimijoille kerrottiin aloitteesta.</p> <p>Yrittäjyyden ja innovoinnin ohjelma (EIP) – Yritys-Eurooppa-verkosto</p> <p>Ohjelma koostuu yli 580 yhteistyökumppaniorganisaatiosta 47 eri maassa, joista 27 on EU:n jäsenvaltioita. Virasto vastaa 92 sopimukseen (erillisavustuksia koskevat sopimukset) liittyvistä hankehallinnointitehtävistä sekä IPeuropAware-hankkeesta, minkä lisäksi sen vastuulla on Yritys-Eurooppa-verkoston aktivointi sekä verkostoon osallistuvien yhteistyökumppaneiden väliseen interaktiiviseen viestintään tarkoitettujen tietotekniikkavälineiden ja tietokantojen hallinta. Vuonna 2011 virasto toteutti komission puolesta seuraavat toimet:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Yritys-Eurooppa-verkosto — tietoverkkotoiminnot

- verkoston tukeminen (aktivointi)
- verkoston tietotekniikkavälineet
- tekijänoikeuksia koskeneita hankkeita ja Sinun Eurooppasi -yritysportaali
- ekoinnovointialan kokeiluprojektit ja markkinoille saattamista koskevat hankkeet

Ekoinnovointi

Ekoinnovointia tuetaan kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman (CIP) kautta useilla erityyppisillä toimenpiteillä (rahoitusvälineiden, kansallisten ja alueellisten toimijoiden muodostamien verkkojen, kokeiluhankkeiden ja markkinoille saattamista koskevien hankkeiden avulla). Viraston tehtäväksi on annettu ekoinnovointialan kokeiluhankkeiden ja markkinoille saattamista koskevien hankkeiden hallinnointi, johon on osoitettu alustavasti 185 miljoonaa euroa kaudeksi 2008–2013.

Vuonna 2011 keskityttiin seuraaviin osa-alueisiin:

- Vuoden 2010 ehdotuspyynnön toteuttaminen saatiin päätökseen: neuvottelut vietiin päätökseen marraskuun 2011 loppuun mennessä ja kaikki sopimukset (47) tehtiin ennen marraskuun loppua.
- Uusi vuoden 2011 ehdotuspyyntö. Huhtikuussa 2011 käynnistettyyn ehdotuspyyntöön saatiin vastaukseksi 280 ehdotusta. Keskitetty arviointi suoritettiin 21. marraskuuta–9. joulukuuta. Loppukokous pidettiin 14. helmikuuta 2012.
- EIP-ohjelman ekoinnovointihankkeita koskevien tietojen tuottaminen ja jakaminen viraston viestintäsuunnitelman mukaisesti (sähköposti-ilmoitukset, ekoinnovointia koskevan verkkosivun säännöllinen päivittäminen; ekoinnovointihankkeita koskevan tietokannan siirtäminen uudelle palvelimelle, uuden isännöinti- ja ylläpitosopimuksen tekeminen; vuoden 2011 eurooppalaisen tiedotuspäivän järjestäminen huhtikuussa 2011).
- Käynnissä olevien hankkeiden hallinnointi.

Marco Polo -ohjelma

Keskeiset toimet:

- Vuoden 2010 ehdotuspyynnön toteuttaminen saatiin päätökseen (vastaanotettiin 101 hakemusta).
- Marco Polo -ohjelman vuoden 2011 työohjelman hyväksymisen jälkeen työskenneltiin vuoden 2011 ehdotuspyynnön hyväksi ja toteutettiin se. Ehdotuspyyntö julkaistiin 21. lokakuuta, ja hakemusten määräaika oli 16. tammikuuta 2012.
- Tuotettiin ja levitettiin tietoa Marco Polo -ohjelmasta viraston viestintäsuunnitelman mukaisesti.
- Annettiin suosituksia emopäasastolle (liikenne ja liikkuminen) Marco Polo -ohjelman toteuttamista ja tulevaa kehittämistä varten.
- Hallinnoitiin käynnissä olevia hankkeita.

VIRASTON VASTAUKSET

12. Virasto on tilitarkastustuomioistuimen aikaisempien suositusten mukaisesti parantanut 1 osastoa (Henkilöstömenot) koskevaa ennakkointia. Vuotta 2011 koskeva vähäinen yliarviointi johtui muiden muassa seuraavista tekijöistä, jotka olivat ulkoisia tai, joita viraston oli vaikea ennustaa talousarvion hyväksymisen ajankohtana: palkkojen indeksikorotuksia koskevan päätöksen puuttuminen, henkilöstön vanhempain- tai palkattomat lomat, henkilöstön odotettua suurempi vaihtuvuus sekä erityistehtäviin rekrytoinnin odotettua pidempi kesto. Vuoden 2012 talousarviossa jatketaan tiukempaa ennakkointia. Talousarvion toteutus vuoden 2012 osalta osoittaa henkilöstökuluja koskevan arvioinnin olleen aikaisempia vuosia täsmällisempi. Virasto pitää todennäköisenä, ettei ylijäämä tulevina vuosina ole merkittävä.

13–14. Virasto myönsi maksamansa määrän olleen liian suuri. Vuokranantaja palautti sen kuitenkin välittömästi, kuten tilintarkastustuomioistuin toteaa. Tapaus on dokumentoitu ja sopimuksen kunnostamistöitä koskevat summat on palautettu. Virasto toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta vastaavat tilanteet voitaisiin välttää tulevaisuudessa.
